

Rond de eeuwwisseling was er al een vrijage tussen advocaten en accountants. Strengere regels stonden fusieplannen toen in de weg. Maar door een maatregel van de orde van advocaten komt de 'advocountant' weer uit de hoge hoed. Oude wijn in nieuwe zakken?

TEKST MARC SCHWEPPE BEELD ANP / PETER HILZ

Toch weer ruimte voor 'advocountants'?

Advocaten mogen vanwege hun beroepsregels alleen in dienst zijn van kantoren waar de meerderheid van de leiding uit advocaten bestaat. Maar de orde van advocaten (NOvA) onderzoekt nieuwe regelgeving rondom de bedrijfsstructuren voor advocaten. In eerste instantie beperkt zich dat tot een experiment met rechtsbijstandsverzekeraars. Maar in de media wordt al snel gesproken over een terugkeer van de 'advocountant': advocaten in één huis samen met accountants.

Een vrijage tussen advocatuur en accountants- en advieskantoren is niet nieuw. Zo klopte advocaten- en notarissenkantoor AKD rond de eeuwwisseling al aan bij Deloitte, om dezelfde redenen die nu weer worden genoemd: het internationale netwerk en de innovatiekracht. Het leidde enkele jaren tot gezamenlijke partnermeetings en het delen van kantoorpanden. Maar fusieplannen vielen in duigen na het Enron-faillissement, daarop volgende boekhoudschandalen en de beperkingen in adviesdiensten naast de controlepraktijk. Het bleef daarom bij allianties, zoals de strategische alliantie van EY en HVG Law

(voormalige Holland van Gijzen), die inmiddels ruim twintig jaar loopt. KPMG heeft haar fiscale advisering binnen Meijburg al langer losgemaakt van de controlepraktijk en heeft advocaten in dienst voor de fiscale praktijk.

Net als de grote vier zetten ook diverse middelgrote kantoren stappen in de Nederlandse juridische markt. Zo kennen ABAB en Grant Thornton eigen legal adviespraktijken en werkt Baker Tilly aan de opzet van zo'n praktijk. Een 'echte' advocatenpraktijk in eigen huis kan een vervolgstap zijn.

Geen goed idee, wat hoogleraar Marcel Pheijffer betreft. In zijn column in het FD wijst hij op nationaal en internationaal onderzoek, waarin "wordt gewezen op de perverse en verkeerde prikkels die kunnen uitgaan van de samenloop tussen accountants- en adviesdiensten". Ook moeten accountants de onpartijdigheid, objectiviteit en onafhankelijkheid "hoog in het vaandel" hebben staan, terwijl advocaten het cliëntbelang voorop stellen, aldus Pheijffer.

Borging onafhankelijkheid

Volgens sommige betrokkenen gaat het niet zozeer om regelgeving, maar om de

vertegenwoordiging aan de bestuurstafels en de daaruit voortvloeiende cultuur. Accountantsorganisaties benadrukken vooral de strikte scheiding tussen accountantsdiensten en juridisch advieswerk. EY en Deloitte stellen dat er geen sprake is van toenadering tussen accountants en advocaten. “Het zijn de adviestakken van de grote kantoren - niet de accountants - die in het belang van hun klanten meerwaarde zien in samenwerking met eigen advocaten”, aldus EY. Het kantoor stelt dat de infrastructuur van de grote kantoren er op is ingericht om de onafhankelijkheid van alle disciplines te borgen.

Volgens Deloitte is er vanuit opdrachtgevers wel een stijgende vraag naar “geïntegreerde juridische dienstverlening, inclusief een toename in de vraag naar de mogelijkheid om zich te beroepen op het verschoningsrecht en de mogelijkheid tot procederen. Dat recht is nu exclusief voorbehouden aan de advocatuur”. Het kantoor zegt “alleen een beperkt aantal advocaten” in dienst te willen nemen bij Deloitte Legal voor

KAMERVragen

SP-Tweede Kamerlid Michiel van Nispen stelde vragen aan minister Wopke Hoekstra van Financiën en minister Sander Dekker voor Rechtsbescherming, over de wenselijkheid van ‘vermenging’ van accountancy en advocatuur. Van Nispen stelt dat de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van accountants zich “zeer slecht verhouden tot de belangen van een advocaat, die het cliëntbelang altijd voorop moet stellen”. Hij spreekt van een “heel gevaarlijke cocktail” en vraagt om ingrijpen van de ministers.

Minister Dekker juicht innovatie en nieuwe aanbieders binnen de advocatuur toe, maar het publiek belang moet daarmee wel gediend zijn. De kernwaarden en kwaliteit mogen niet in het gedrang komen, aldus de minister. In een antwoord aan de Kamer stelt minister Hoekstra dat advocaten en accountants verschillende belangen dienen. Een te nauwe samenwerking tussen beide disciplines kan resulteren in conflicten “tussen de onderscheidenlijke beroepsnormen van deze beroepsgroepen met mogelijke tuchtrechtelijke consequenties”.

specifieke vragen en benadrukt net als EY dat de strikte scheiding met de auditpraktijk behouden blijft.

Volgens KPMG Meijburg is er een “natuurlijke overlap” tussen fiscale en juridische dienstverlening. “Samenwerking tussen fiscalisten en advocaten is daarbij al heel lang gebruikelijk. Naast nieuwe terreinen van fiscale dienstverlening, bijvoorbeeld op het gebied van compliance en digitale transformatie, investeren we ook in aanpalende legal services.”

PwC ziet voordelen van geïntegreerde dienstverlening, wat zorgt voor groei van de legal-praktijk. Maar er is nu geen noodzaak om advocaten in dienst te nemen. Het kantoor denkt wel dat versoepeling van beroepsregels voor advocaten de markt opener en toegankelijker maakt en zal “bijdragen aan het wegnemen van het in sommige opzichten kunstmatige onderscheid. Dat juichen we toe, anders is het bijna niet te doen om al deze disciplines onder één dak te houden”. EY is het daarmee eens: “In de ons omringende landen is al langer sprake van liberaliserende markten voor juridische dienstverlening. Nederland kan vanuit dit oogpunt niet achterblijven.”

Voorlopig blijft het bij een experiment van de advocatenorde en is het afwachten waar dat mogelijk toe leidt. De term ‘advocountant’ lijkt de lading ondertussen niet echt te dekken. ‘Advocaat’ is straks wellicht passender. ←

